

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3To/6/2014
Identifikačné číslo spisu:	9512100174
Dátum vydania rozhodnutia:	10.12.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Burger
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:9512100174.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Burgera a členov senátu JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Aleny Šiškovéj v trestnej veci proti obžalovanému W. W. pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. vedenej na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica pod sp. zn. BB-3T 45/2012, na verejnom zasadnutí konanom dňa 10. decembra 2014 v Bratislave, prerokoval odvolanie obžalovaného W. W. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, zo dňa 9. januára 2014, sp. zn. BB-3T 45/2012, a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. napadnutý rozsudok sa v celom rozsahu z r u š u j e .

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec sa vracia Špecializovanému trestnému súde, pracovisko Banská Bystrica, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Odvolaním obžalovaného W. W. napadnutým rozsudkom samosudcu Špecializovaného trestného súdu bol tento obžalovaný uznaný za vinného zo zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 17. mája 2012 v časovom rozpätí od 09:16 hod. do 10:27 hod. v Malackách, na ul. Továrenskej č. 5182, na prevádzke STK patriacej spoločnosti HÍLEK STK Senica, s.r.o., so sídlom v Senici, Vajanského č. 24, IČO: XX XXX XXX, vykonal pravidelnú technickú kontrolu na osobnom motorovom vozidle zn. Škoda Felícia, EČV: C., VIN: H., striebornej metalízy, ktoré pristavil na STK žiadateľ W. B., nar. XX. W. XXXX, bytom D., pričom uvedenou kontrolnou činnosťou zistil, že technický stav vozidla vykazuje viaceré závady a môže spochybniť jeho spôsobilosť na premávku na pozemných komunikáciách v zmysle zákona č. 725/2004 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a i napriek zisteným závadám, ktoré mohli byť zaradené do kategórie C - nebezpečné s výsledkom, že vozidlo je nespôsobilé na premávku na pozemných komunikáciách, vydal doklady osvedčujúce vykonanie pravidelnej technickej kontroly u

predmetného vozidla, a to protokol o technickej kontrole vozidla č. SKG 129 062, osvedčenie o technickej kontrole č. SKF 355 544 a pridelil kontrolné nálepky č. SKEi 735 280 s dobou platnosti technickej kontroly do 17. mája 2014, s výsledkom spôsobilosti vozidla na premávku na pozemných komunikáciách so zistenými chybami zaradenými do kategórie A - ľahké, za čo žiadal a prevzal od vodiča W. B. finančnú hotovosť vo výške 60 €, z ktorej suma 33 € s DPH bola určená na úhradu poplatkov v zmysle platného cenníka danej STK a zvyšnú časť v sume 27 € si ponechal ako úplatok za uznanie spôsobilosti uvedeného vozidla.

Za to bol obžalovanému W. W. podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, § 36 písm. j/, § 37 písm. e/ Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere tri roky.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. mu súd s poukazom na § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. výkon trestu odňatia slobody podmienčne odložil a zároveň mu uložil probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. mu ustanovil skúšobnú dobu na tri roky.

Podľa § 51 ods. 4 písm. g/ Tr. zák. uložil súd obžalovanému povinnosť podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu.

Podľa § 51 ods. 5 Tr. zák. mu súd uložil povinnosť strpieť nad sebou kontrolu vykonávanú probačným a mediačným úradníkom.

Podľa § 56 ods. 1 Tr. zák. uložil mu tiež peňažný trest päťsto eur.

Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť zmarený, ustanovil mu náhradný trest odňatia slobody na päť mesiacov.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. uložil obžalovanému aj trest zákazu činnosti kontrolného technika a technika emisnej kontroly činného v zmysle zákona č. 725/2004 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách na dobu päť rokov.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný W. W. v zákonnej lehote prostredníctvom obhajcu odvolanie.

V písomnom odôvodnení odvolania uviedol, že odvolanie proti výroku o vine ako aj výkonom nadväzujúcim podal z dôvodu, že vykonané dokazovanie tak v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní jednotlivým výrokom napadnutého rozsudku nezodpovedá.

Podľa názoru obžalovaného absentuje akýkoľvek dôkaz, že by bol požiadaný, či už „agentom“ alebo kolegom C., aby konal inak, než v súlade s povinnosťami svojho zamestnania. Súd prvého stupňa sám konštatoval, že vo všeobecnosti ľudský omyl pri vyčíslení ceny akéhokoľvek produktu nie je možné vylúčiť. Obžalovaný tvrdí, že ním vyčíslená cena úkonu bola chybou, výsledkom jeho nebanlivosti. Za túto chybu bol finančne postihnutý zamestnávateľom ako aj správnym orgánom obvodného úradu. Určite vie, že úplatok nežiadal, ani mu nebol poskytnutý. Platba prebehla tak, že si vypýtal peniaze za úkon „od agenta“ s tým, že mu ide vystaviť bloček. „Agent“ povedal, že bloček nepotrebuje. Celú sumu dal hneď do pokladne, ale nevie, či ju nablokoval on alebo kolegyňa. Už na základe uvedeného je možné, podľa názoru obžalovaného spochybniť naplnenie objektívnej stránky predmetnej skutkovej podstaty. Rovnako absentuje aj ďalší znak - zavinenie vo vzťahu k okolnosti priameho alebo sprostredkovaného prijatia, žiadania alebo nechania si sľúbiť úplatku či už pre seba alebo inú osobu.

Je pravdou, že v čase zadržania pred orgánmi činnými v prípravnom konaní uviedol, že „mu je ľúto, čo

sa stalo a priznal zobrať nenáležitej výhody vo forme peňazí“, ale urobil to na základe vysvetlenia situácie advokátom, že dozorová prokuratúra pri posúdení dôvodnosti väzby sa vrátila k inkvizíčnemu typu trestného konania a za rozhodujúci dôkaz považuje priznanie. Nepriamo to dozorový prokurátor potvrdil aj po vydaní trestného rozkazu v tejto trestnej veci, ktorým bol obžalovanému uložený trest odňatia slobody s podmieneným odkladom, keď proti tomuto druhu a výmere trestu prokurátor nepodal odpor, pričom na hlavnom pojednávaní už žiadal nepodmienečný trest odňatia slobody spolu s peňažným trestom a trestom zákazu činnosti.

Obžalovaný sa nestotožňuje ani s hodnotením skutkového stavu prvostupňovým súdom, ktorý prehliada a nesprávne interpretuje odlišnosť „operatívnej aktivity polície“ „od policajnej provokácie“.

Podľa názoru obžalovaného W. „agent s legendou“ konajúc spôsobom uvedeným v obžalobe, vyvinul aktívne úsilie navádzania na spáchanie trestného činu. Bol to „agent“, ktorý telefonicky kontaktoval konkrétneho pracovníka servisu - C., z čoho vyplýva, že mal záujem na vykonaní kontroly vozidla priamo u neho (ním) a nie náhodným výberom pridelenia technika na túto kontrolu cez administratívneho pracovníka STK, s ktorým má prísť zákazník oficiálne do kontaktu, ak si nevybavuje kontrolu „po známosti“, ako tomu bolo v konkrétnom prípade. Už týmto postupom nešlo o bežné konanie, zodpovedajúce právnym predpisom pri vykonaní kontroly. „Agent“ pristavil na technickú kontrolu vozidlo, ktoré bolo predtým podrobené kontrole v inom servise a malo mať závady vedúce k vylúčeniu kladného výsledku v servise u C., čoho si bol žiadateľ o kontrolu vozidla vedomý.

Takýto postup považuje obžalovaný za aktívne konanie polície, ktorá ním vytvorila podmienky so zjavnou snahou prípadný trestný čin uskutočniť. Konanie polície nesmerovalo len k získaniu dôkazu, ale k vyprovokovaniu trestného činu. Pokiaľ orgán činný v prípravnom konaní iniciatívne a vlastnou aktivitou vytvorí podmienky a navodí situáciu so zjavnou snahou, aby bol trestný čin spáchaný, resp. dokonaný, pôjde o exes z hraníc pravidiel, v ktorých sa trestné konanie realizuje.

Z týchto dôvodov obžalovaný W. v odvolaní navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky tomuto vyhovel a aby ho spod obžaloby oslobodil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací, na podklade podaného odvolania podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým bolo odvolanie podané ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, majúci na zreteli, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a zistil, že podané dovolanie obžalovaného W. je dôvodné.

Odvolací súd konštatuje, že v porovnaní s pôvodným, zrušeným rozsudkom prvostupňového súdu došlo v rozsudku, ktorý je predmetom tohto odvolacieho konania k zmene skutkových zistení. Zatiaľ čo v pôvodnom rozsudku súd v skutkovej vete ustálil, že obžalovaný W. „...uvedenou kontrolnou činnosťou zistil, že technický stav vozidla v y l u č u j e jeho spôsobilosť na premávku na pozemných komunikáciách...“, v novom rozsudku už prvostupňový súd upravil skutok tak, že „...uvedenou kontrolnou činnosťou zistil, že technický stav vozidla vykazuje viaceré závady a môže s p o c h y b n í ť jeho spôsobilosť na premávku na pozemných komunikáciách...“.

Zo široko koncipovaného odôvodnenia predmetného rozsudku nezodpovedajúceho zákonnej požiadavke stručnosti (a nielen tej), vyplýva, že skutkové zmeny sú výsledkom nasledovnej úvahy prvostupňového súdu: „Či už boli spomínané chyby vytýkané oprávnene alebo nie, cena technickej kontroly je stanovená paušálne a nik nie je oprávnený túto cenu tak či onak upravovať. Ak sa tak deje v priamom či nepriamom úmysle, sumu presahujúcu cenu služby je potrebné považovať za úplatok, nakoľko podľa § 131 ods. 2 Tr. zák. úplatkom sa rozumie vec alebo iné plnenie majetkovej či nemajetkovej povahy, na ktoré nie je právny nárok. Z týchto dôvodov súd oproti prvému rozhodnutiu m i e r n e u p r a v i l skutkovú vetu rozsudku“.

Odhliadnuc od toho, že tento „priamy či nepriamy úmysel“ pokrývajúci príčinnú súvislosť medzi

činnosťou obžalovaného a prijatou sumou, musí byť tak orgánmi činnými v trestnom konaní ako aj súdom preukázaný spôsobom jednoznačne vyvracajúcim obhajobu obžalovaného, že účtovaná vyššia cena služby je dôsledkom omylu, čo v rovine pravdepodobnosti pripúšťa i prvostupňový súd (str. 32 rozsudku), podstata posúdenia právnej stránky tejto veci spočíva v inom.

Konkrétne v tom, na čo poukázal odvolací súd už v prvom zrušujúcom uznesení na strane 6, keď prvostupňovému súdu vytkol opomenutie vyhodnotenia aj tých zistených skutočností, ktoré iniciatívnemu navádzaniu na spáchanie trestného činu zo strany polície a jej agenta nasvedčujú.

Prvostupňový súd v tejto súvislosti na strane 28 napadnutého rozsudku zdôrazňuje, že pokiaľ ide „o vopred pripravené auto s poruchami“, z dikcie odôvodnenia (prvého zrušujúceho uznesenia) nevyplýva skutočnosť, „...z ktorej by bolo možné dôvodiť zásadnú nemožnosť použitia takejto proaktívnej taktiky policajných orgánov“. Voľnou úvahou prvostupňový súd dokonca dospieva k záveru, že odvolací súd takúto taktiku „odobruje“, keď v už uvedenom zrušujúcom uznesení vytýka „len nedostatočné objektivizovanie chýb pripraveného vozidla“.

Odvolací súd sa s týmto konštatovaním prvostupňového súdu nestotožňuje, keďže práve pokyn na dôsledné vyhodnotenie týchto skutočností bol dôvodom zrušenia pôvodného prvostupňového rozsudku (viď strana 6 tretí odsek prvého zrušujúceho uznesenia). Objektívizácia povahy zistených chýb pristaveného vozidla po predchádzajúcom ustálení procesne nezávadného postupu polície pri jeho pristavení, by mala súvis s prípadnou vyššou závažnosťou činu.

Prvostupňový súd považuje nasimulovanie situácie kontaktovaním agenta, prípravu motorového vozidla, ktoré by nemalo úspešne absolvovať technickú kontrolu a činnosť agenta v rámci tejto kontroly v tomto konkrétnom prípade „za typ proaktívnej práce polície“, súladný s pravidlami „stanovenými či už vnútroštátnymi alebo medzinárodnými súdmi“ (str. 29 rozsudku). Prípustnosť tohto postupu odôvodňuje aj nepresvedčivým tvrdením, že prienik do prostredia iným spôsobom nebol možný.

Keďže prvostupňový súd pri svojich záveroch nevyhodnotil všetky právne významné skutočnosti prípadu, odvolací súd k tomu uvádza nasledovné:

Z obsahu trestného spisu je zrejmé, že polícia konala na základe písomného udania o tom, že v predmetnom autoservise sa technická kontrola v tam uvedenom prípade uskutočnila bez fyzického pristavenia vozidla, ktoré v tom čase malo byť v cudzine.

Chýba potom racionálna súvislosť v postupe orgánov činných v trestnom konaní, ktoré „pristavili“ na STK uvedené vozidlo Škoda Favorit s úmyselne pripravenými závadami.

Už zo samotnej podstaty účelu, ktorý má plniť polícia - predchádzať trestnej činnosti a stíhať páchatel'ov vyplýva, že trestnú činnosť nesmie iniciovať (mimo právne pochybného ustanovenia, ktoré sa vzťahuje k verejnému činiteľovi).

Z hľadiska posúdenia, či v danom prípade išlo o policajnú akciu lege artis alebo policajnú provokáciu, je potrebné objasniť vzťah tejto policajnej činnosti ku konkrétnej osobe obžalovaného W.. Tiež preto, lebo takáto policajná činnosť v záujme rešpektovania základných ľudských práv nemôže mať povahu „mucholapky“, kde je vecou náhody, kto sa „chytí“. Neobstojí preto úvaha prvostupňového súdu o správnosti postupu polície vychádzajúca z toho, že „...v zásade boli podozrivé všetky osoby pracujúce v STK, z ktorých boli vytipované dve konkrétne osoby“. Ale ani jedna z nich, ako zisťuje odvolací súd, nebol obžalovaný W..

Pri tkzv. „skrytej aktivite polície“ (tento pojem zákonodarcia v Trestnom poriadku procesne nedefinuje) polícia nevytvára u osoby vôľu spáchať trestný čin, ale vytvára u osoby, ktorá už má takýto zámer, t.j. spáchať trestný čin, vhodné podmienky na jeho spáchanie. Tieto podmienky nesmú byť výnimočné, ale v danej situácii obvyklé a musia nastať až s časovým odstupom potom, čo sa páchatel' rozhodol spáchať

trestný čin a preukázateľne spravil kroky k jeho spáchaniu.

Ani jedna z týchto podmienok nebola vo vzťahu k obžalovanému W. splnená. Konkrétne:

- 1/ policajný agent telefonoval vo veci vykonania kontroly s osobou menom C., teda nie s obžalovaným W.,
- 2/ policajný agent prišiel do servisu za C. (nie obžalovaným W.),
- 3/ následne C. policajnému agentovi oznámil, že „technickú“ správu kolega W. (obžalovaný), keď dokončí „toho bavoráka“.

Obžalovaný W. sa až v tomto momente dozvedel, že vykoná kontrolu predmetného vozidla. Absentuje teda dôkaz o tom, že by obžalovaný W. plánoval túto trestnú činnosť a čakal na príležitosť uskutočniť ju.

Práve naopak. Bola to polícia, ktorá cez svojho agenta - žiadateľa o kontrolu vozidla zámerne pristavila vozidlo so závadami, ktoré nemalo byť spôsobilé prejsť touto kontrolou. V danom prípade išlo o aktívne konanie polície nesmerujúce k zabezpečeniu dôkazu, ale k vyprovokovaniu trestného činu, inými slovami o policajnú provokáciu,.

Z týchto dôvodov odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok prvostupňového súdu, ktorý sa musí opätovne zaoberať vecou a pri hodnotení dôkazov tiež odvolacím súdom vytknutými nedostatkami, pričom je viazaný právnym názorom vysloveným týmto zrušujúcim uznesením v otázke právneho posúdenia postupu polície, v prípade obžalovaného W..

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.